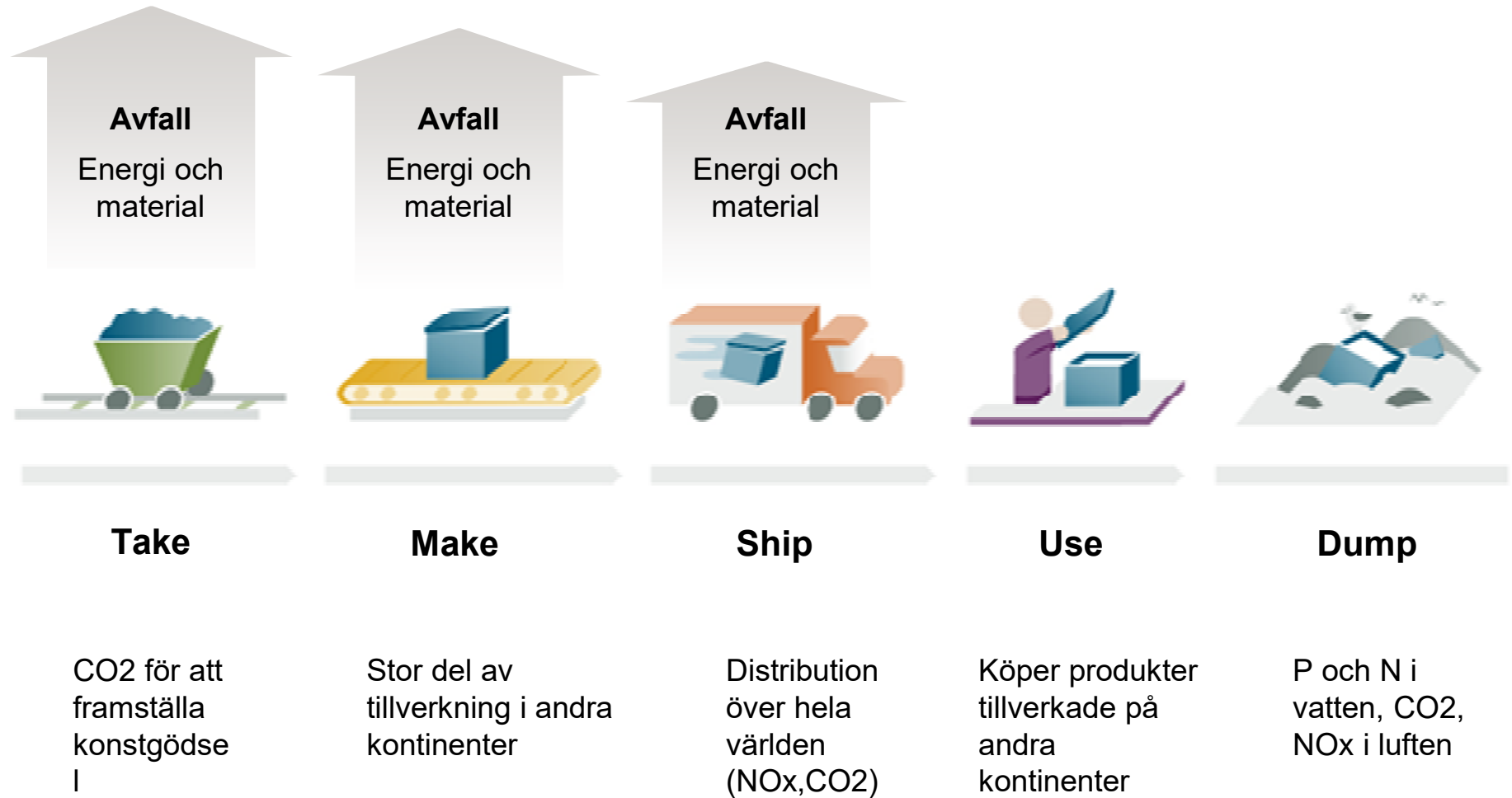

Cirkulär ekonomi i praktiken

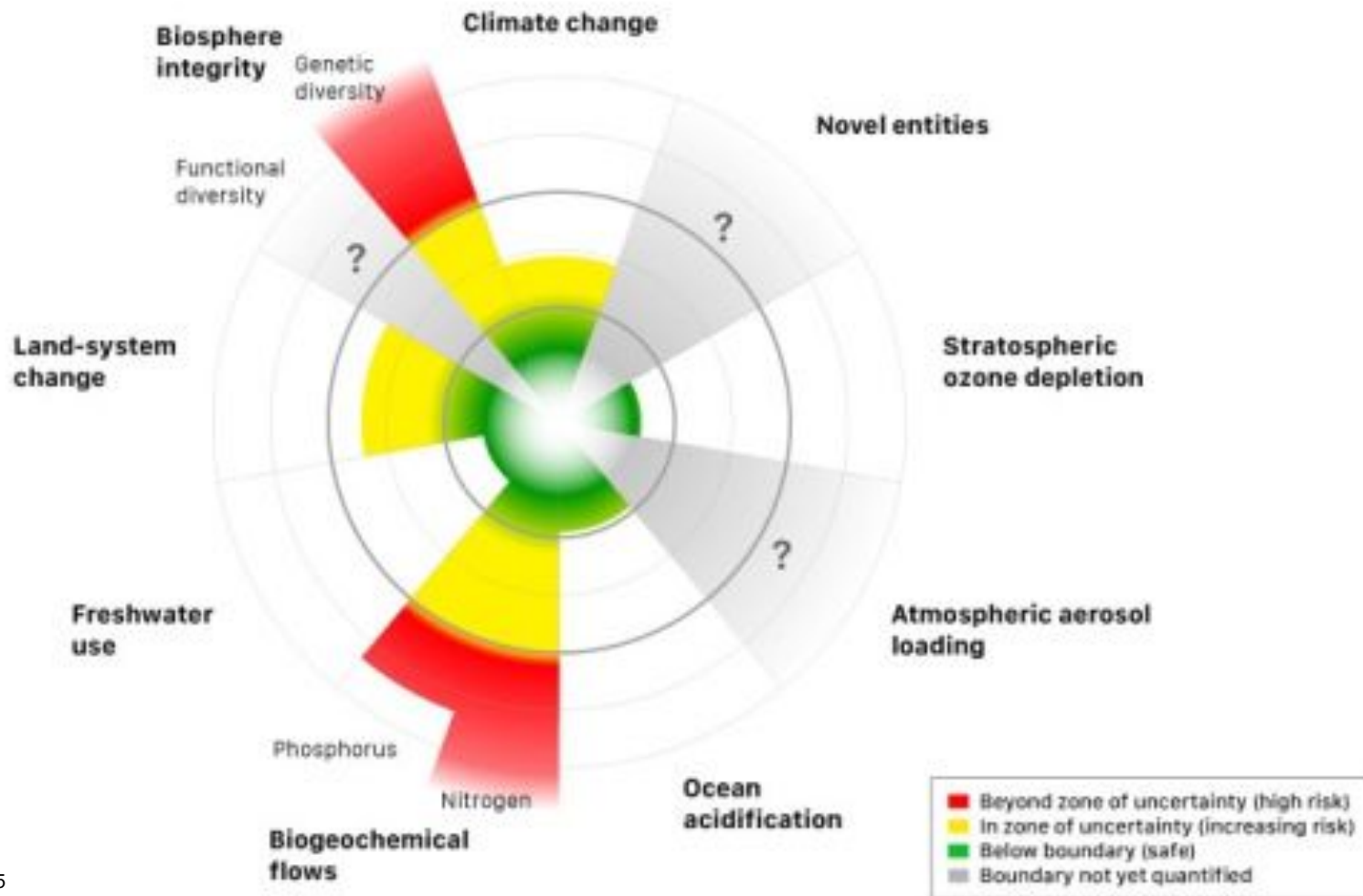
*Hur kan vi skapa drivkrafter för
cirkulära affärsmodeller?*

Problemet: Linjär ekonomi

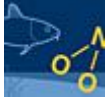

Resultatet: Fyra av nio planetära gränser överskrids

Källa: Steffen et al. 2015

Var står Sverige idag?

Sveriges miljömål

	Begränsad klimatpåverkan	Nej			Grundvatten av god kvalitet	Nej	
	Frisk luft	Nej			Hav i balans samt levande kust och skärgård	Nej	
	Bara naturlig försurning	Nej			Myllrande våtmarker	Nej	
	Giftfri miljö	Nej			Levande skogar	Nej	
	Skyddande ozonskikt	Ja			Ett rikt odlingslandskap	Nej	
	Säker strålmiljö	Nära			Storslagen fjällmiljö	Nej	
	Ingen övergödning	Nej			God bebyggd miljö	Nej	
	Levande sjöar och vattendrag	Nej			Ett rikt växt- och djurliv	Nej	

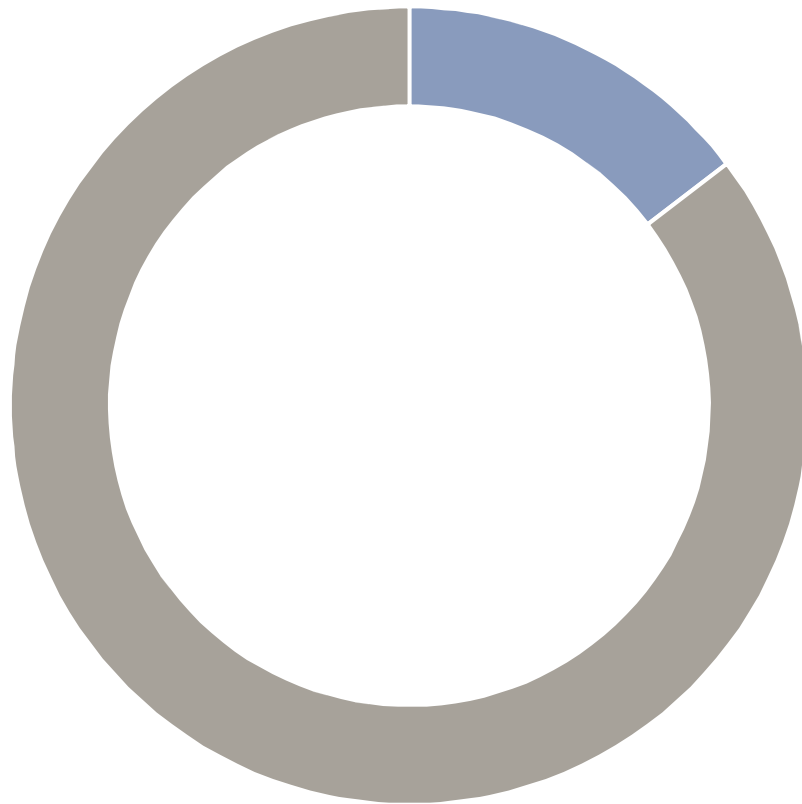
Vad har gjorts ?

Exempel på
åtgärder

- Rena vid punktkälla (N, P, CO₂)
 - Dyrt
- Vallodling / fånggrödor
 - Dyrt
- Markbädd
- Upphandling kväve/fosforupptag
- Utdikningar
- Beskattning
- Åtgärder för enskilda avlopp

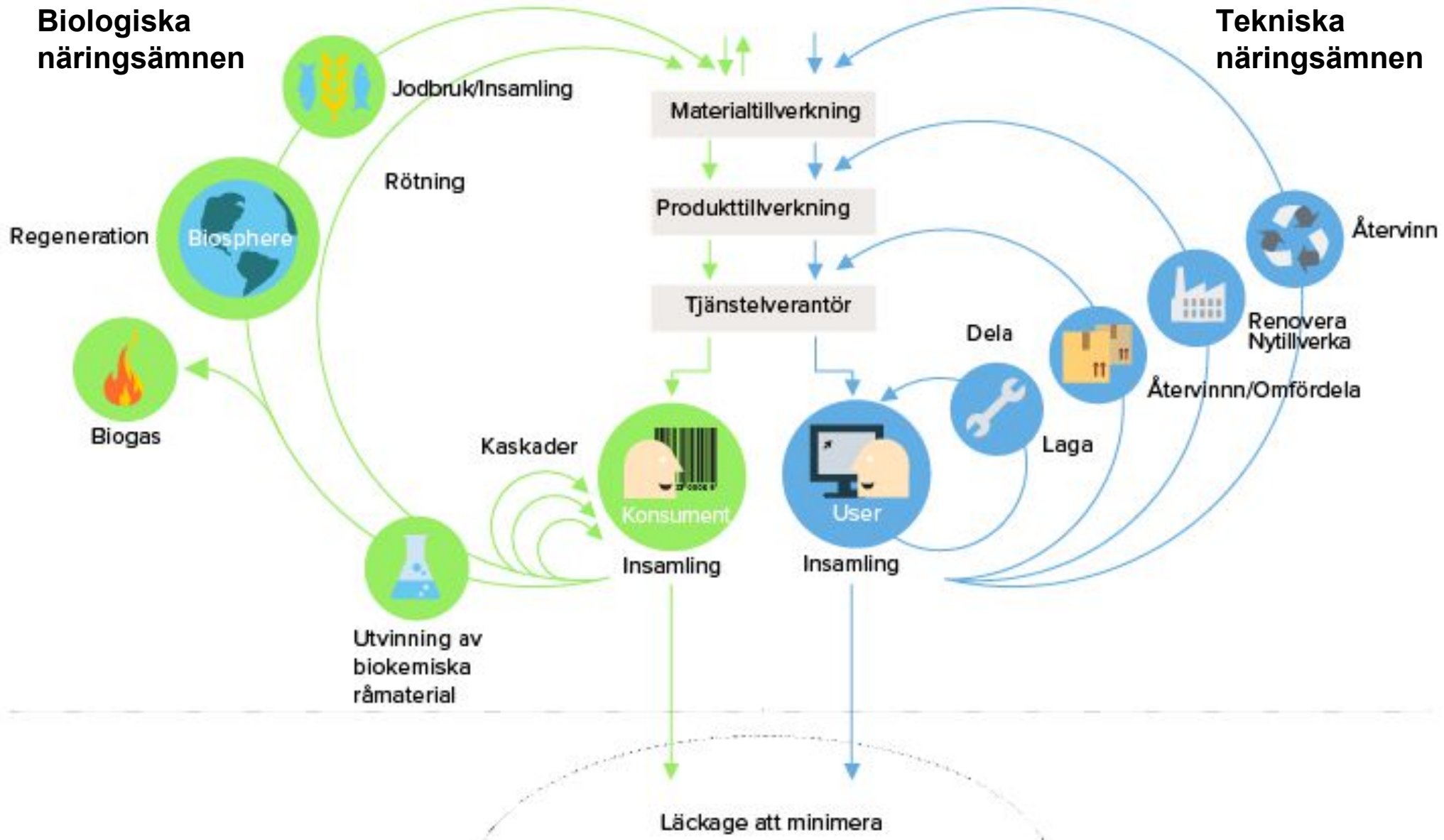
Punktkällor utgör endast 14 % av Sveriges totala kväveutsläpp

■ Punktkällor ■ Diffusa utsläpp

- Dyrt att rena sista 10% vid punktkälla
 - Stora problemet kvarstår: Diffusa utsläpp
- Ny lösningar behövs!**

Lösningen: Cirkulär ekonomi

4 exempel på cirkulär ekonomi i praktiken

1

Musselodling

2

Klimatsmart protein

3

Algodling

4

Sjöpungsodling

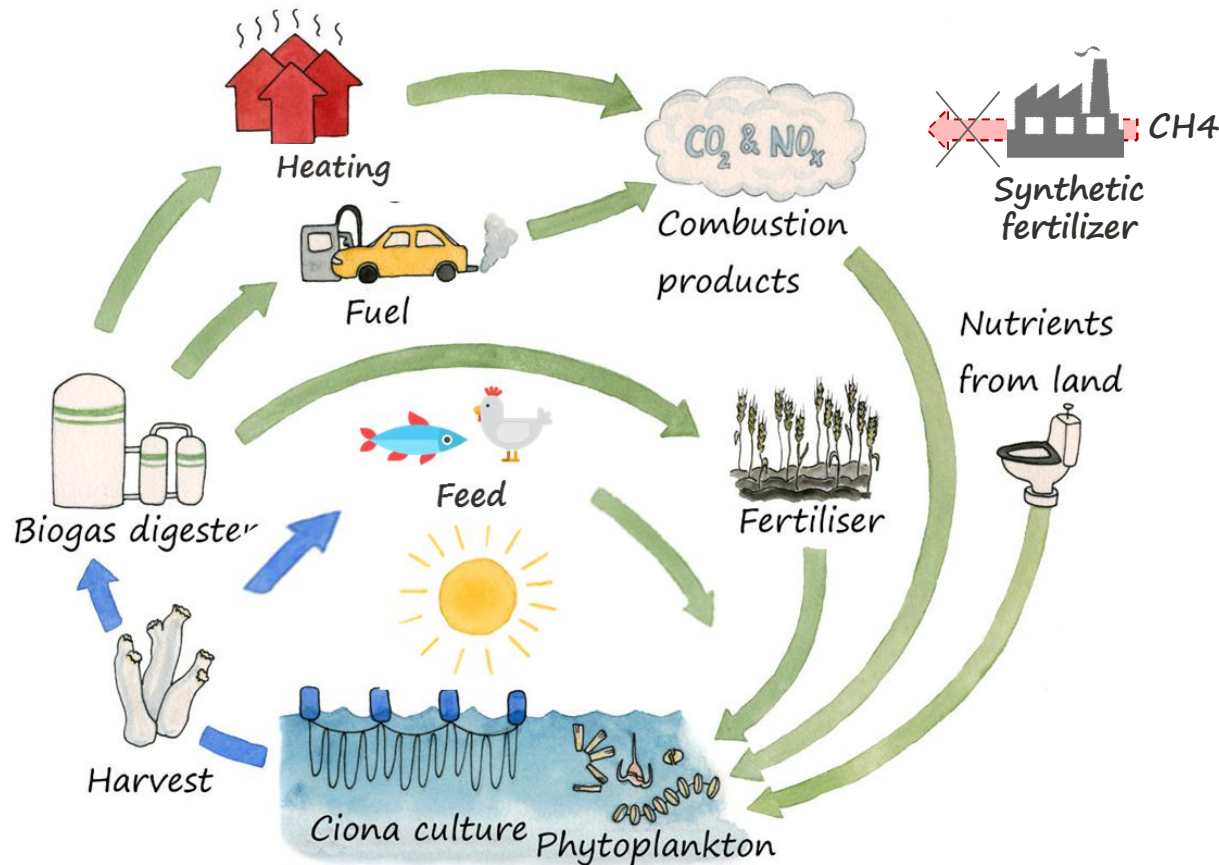

Exempel 4: Odling av sjöpfung

Sjöpfung (*Ciona Intestinalis*)

- Naturligt tillgänglig över hela världen
- Snabb tillväxt (~2cm/mån)
- Stort näringsupptag
- Högt proteininnehåll (upp till 60 %)
- Kan rötas till biogas med bra utbyte
- Kan odlas i stor industriell skala

Exempel 4: Odling av sjöpfung

1 hektar odling av sjöpfung tar upp 26 ton kväve per år och kan samtidigt

generera

650 MWh / år, som räcker till

...värma upp

26

villor

En odling på 6x6 km kan generera tillräckligt med protein för att täcka hela norsk fiskodlingsindustris proteinbehov på 600.000 ton utan att konkurrera med landbaserad matodling

Utmaningar för att skapa cirkularitet

Medvetenhet

- Kunder som värderar miljönytta
- Miljömedvetenhet hos konsumenter, företag och offentlig förvaltning

Ekonomiska incitament

- Etablerade teknologier är ofta kostnadseffektiva
 - Samhällelig miljönytta kan vara svår att värdera
 - Miljönytta uppstår ofta mer hos andra än hos kunden
- Hur kan vi hitta styrsystem som ger drivkraft mot miljömålen utan att särbehandla olika lösningar?

Regelverk

- Tillståndsprocesser som bejakar klimatsmarta produkter och cirkulära affärsmodeller – Vattenbruk en areell näring?
- Tex musselodling, fiskodling, biogasanläggningar

Vad kan vi göra för att möjliggöra cirkulära affärsmodeller?

Blå fångstgrödor

- Stat/region/kommun betalar för näringsupptag
- "Cirkulär ersättning" för klimatsmarta produkter som samtidigt reducerar näringsbelastningen i vår marina miljö
- Näringsupptag kan användas som komplement till kväve/fosfor rening i punktutsläpp
- Upptag verifieras av lämplig oberoende organisation

Hur kan cirkulär ersättning finansieras?

- Allmän utgift i statsbudget
- Pålägg på VA avgifter
- Skatt på konstgödsel

Hur kan regelverk underlättas?

- Utredning visar att skyddsodling ryms inom befintlig miljölagstiftning – krävs justering i förordning
- Kan göras till förslag i pågående utredning

Cirkulär ekonomi i praktiken

*Klimatsmarta produkter
En god havsmiljö
Ny industriell näring*

